



Дата на връчване : 09/02/2022

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LA UNIÓN EUROPEA
SODNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE
DEN EUROPEISKE UNIONS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPAÏSCHEN UNIE
EUROOPA LIIDU KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN UNION
COUR DE JUSTICE DE L'UNION EUROPÉENNE
CÚIRT BHREITHIÚNAIS AN AONTAIS EORPAIGH
SUD EUROPSKE UNIE
CORTE DI GIUSTIZIA DELL'UNIONE EUROPEA



EIROPAS SAVIENĪBAS TIESA
EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-UNJONI EWROPEA
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DA UNIÃO EUROPEIA
CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE
SODIŠČE EVROPSKE UNIJE
EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL

ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА СЪДА (десети състав)

12 1 3 1 6 3

9 февруари 2022 година*

„Преюдициално запитване — Член 99 от Процедурния правилник на Съда — Схеми за качество на селскостопанските продукти и храните — Регламент (ЕС) № 1151/2012 — Наименования за произход и географски указания — Член 9 — Временна национална защита — Географско указание, обозначаващо селскостопански продукт, регистриран съгласно законодателството на държава членка и ползващо се със закрила на национално равнище“

По дело C-35/21

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Върховен касационен съд (България) с акт от 29 декември 2020 г., постъпил в Съда на 19 януари 2021 г., в рамките на производство по дело

„Консервинвест“ ООД

срещу

„Булконс Първомай“ ООД,

СЪДЪТ (десети състав),

състоящ се от: I. Jarukaitis (докладчик), председател на състава, M. Plešič и Z. Csehi, съдии,

генерален адвокат: N. Emiliou,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

* Език на производството: български.

- за „Консервинвест“ ООД, от Й. Иванова и П. Ангелов, адвокати,
- за „Булконс Първомай“ ООД, от М. Георгиева-Табакова, адвокат,
- за Европейската комисия, първоначално от М. Konstantinidis и I. Naglis, както и от Г. Колева, а впоследствие от М. Konstantinidis и Г. Колева,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, да се произнесе с мотивирано определение в съответствие с член 99 от Процедурния правилник на Съда,

постанови настоящото

Определение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 9 от Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 година относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни (ОВ L 343, 2012 г., стр. 1).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между „Консервинвест“ ООД и „Булконс Първомай“ ООД (наричано по-нататък „Булконс“) относно обстоятелството, че Консервинвест използва търговски марки, с което нарушава правата на Булконс върху географското указание „Лютеница Първомай“.

Правна уредба

Правото на Съюза

Регламент (ЕО) № 510/2006

- 3 Регламент (ЕО) № 510/2006 на Съвета от 20 март 2006 година относно закрилата на географски указания и наименования за произход на земеделски продукти и храни (ОВ L 93, 2006 г., стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 71, стр. 114), изменен с Регламент (ЕО) № 1791/2006 на Съвета от 20 ноември 2006 г. (ОВ L 363, 2006 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 7, стр. 15) (наричан по-нататък „Регламент № 510/2006“), предвижда в член 5, параграф 8, втора алинея, че България и Румъния въвеждат законовите, подзаконовите или административните разпоредби, необходими за постигане на съответствие с член 5, параграфи 4—7, не по-късно от една година след датата на присъединяването.
- 4 Освен това Регламент № 510/2006 предвижда в член 5, параграф 11:

„В случая на България и Румъния националната защита на географските означения и наименования за произход, които съществуват към датата на тяхното присъединяване, може да продължи дванадесет месеца след датата на присъединяването им.

Когато заявлението за регистрация съгласно настоящия регламент се изпрати на Комисията до края на гореспоменатия период, тази защита се прекратява на датата, на която е взето решението за регистрацията съгласно настоящия регламент.

Последиците от такава национална защита, когато дадено наименование не е регистрирано съгласно настоящия регламент, са отговорност единствено на засегнатата държава членка“.

- 5 Считано от 3 януари 2013 г., този регламент е отменен и заменен с Регламент № 1151/2012.

Регламент № 1151/2012

- 6 Съгласно съображения 13—15, 17, 18, 20 и 24 от Регламент № 1151/2012:

„(13)[...] следва да бъдат обединени в единна правна рамка, която включва новите или актуализирани разпоредби на регламенти (ЕО) № 509/2006 [на Съвета от 20 март 2006 година относно селскостопански и хранителни продукти с традиционно специфичен характер (ОВ L 93, 2006 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 71, стр. 103)] и [№ 510/2006], както и онези разпоредби от регламенти [№ 509/2006 и № 510/2006], които се запазват.

(14) От съображения за яснота и прозрачност Регламент [...] № 509/2006 и Регламент [...] № 2006/2006 следва да бъдат съответно отменени и заменени с настоящия регламент.

(15) Приложното поле на настоящия регламент следва да се ограничи до селскостопанските продукти, предназначени за консумация от човека, изброени в приложение I към Договора, и до списък на продукти извън обхвата на това приложение, които са тясно свързани със селскостопанското производство или с икономиката на селските райони.

[...]

(17) Обхватът на наименованията за произход и географските указания следва да се ограничи до продукти, за които съществува вътрешноприсъща връзка между характеристиките на продукта или храната и географския произход. [...]

- (18) Конкретните цели на защитата на наименованията за произход и географските указания са да се осигурят справедливи приходи за земеделските стопани и производители съобразно качествата и характеристиките на даден продукт или начина му на производство и да се предостави ясна информация за продукти със специфични характеристики, свързани с географския произход, като с това ще се даде възможност на потребителите да правят по-информиран избор при покупка.

[...]

- (20) Рамка на Съюза, която защитава наименованията за произход и географските указания, като предвижда включването им в регистър, спомага за разработването на тези инструменти, тъй като произтичащият от това по-еднакъв подход обезпечава лоялна конкуренция между производителите на продукти, които притежават такива указания, и повишава доверието на потребителите към продуктите. [...]

[...]

- (24) За да получат защита на териториите на държавите членки, наименованията за произход и географските указания следва да бъдат регистрирани само на равнището на Съюза. От датата на заявлението за такава регистрация на равнището на Съюза държавите членки следва да могат да предоставят временна закрила на национално равнище[,] без да се засяга вътрешната търговия в Съюза или международната търговия. [...]“.

- 7 Член 1 от Регламент № 1151/2012 е озаглавен „Цели“ и параграф 1 от него предвижда:

„Настоящият регламент има за цел да помогне на производителите на селскостопански продукти и храни да информират купувачите и потребителите относно характеристиките на продуктите и спецификите на селскостопанското производство на тези продукти и храни, като така се осигурява:

- а) лоялна конкуренция за земеделските стопани и производителите на селскостопански продукти и храни, които имат добавящи стойност характеристики и специфики;

[...]

Целта на мерките, установени в настоящия регламент, е да се подкрепят селскостопанските и преработвателните дейности, както и системите за селскостопанско производство, свързвани с висококачествени продукти,

като по този начин се допринася за осъществяване на целите на политиката за развитие на селските райони“.

- 8 Член 2, параграф 1, първа алинея от този регламент, който уточнява неговото приложно поле, гласи:

„Настоящият регламент обхваща селскостопански продукти, предназначени за консумация от човека и изброени в приложение I към Договора [за функционирането на ЕС], както и други селскостопански продукти и храни, изброени в приложение I към настоящия регламент“.

- 9 Дял II от посочения регламент е озаглавен „Защитени наименования за произход и защитени географски указания“ и в него се съдържат членове 4—16 от него. Член 4 от същия регламент, озаглавен „Цел“, пояснява:

„Създава се схема за защитени наименования за произход и защитени географски указания с цел да се помогне на производителите на продукти, свързани с даден географски район, като:

- а) се гарантират справедливи приходи съобразно качествата на техните продукти;
- б) се гарантира единна закрила на наименованията като право на интелектуална собственост на територията на Съюза;
- в) се предоставя ясна информация на потребителите относно добавящите стойност специфики на продукта“.

- 10 Член 5 от Регламент № 1151/2012 е озаглавен „Изисквания към наименованията за произход и географските указания“ и параграфи 1 и 2 от него постановяват:

„1. За целите на настоящия регламент „наименование за произход“ е наименование, което идентифицира продукт:

- а) произхождащ от специфично място, регион или, в изключителни случаи, държава;
- б) чието качество или характеристики се дължат основно или изключително на специфична географска среда с присъщите ѝ природни и човешки фактори; и
- в) чиито етапи на производство се извършват в определения географски район.

2. За целите на настоящия регламент „географско указание“ е наименование, което идентифицира продукт:

- а) с произход от специфично място, регион или държава;

- б) чието качество, репутация или други характеристики се отдават предимно на неговия географски произход; и
- в) на който поне един етап от производствения процес се осъществява в определения географски район“.

- 11 Член 9 от този регламент, озаглавен „Временна национална защита“, предвижда:

„Всяка държава членка може, само за определено време, да предостави защита на дадено наименование, по смисъла на настоящия регламент, на национално равнище, която е в сила от датата, на която заявлението е подадено до Комисията.

Тази национална защита се прекратява или на датата, на която е взето решение за регистрация съгласно настоящия регламент, или при оттегляне на заявлението.

Ако дадено наименование не е регистрирано съгласно настоящия регламент, единствено засегнатата държава членка поема отговорността за последствията от такава национална защита.

Мерките, предприети от държавите членки съгласно първа алинея, пораждат действие единствено на национално равнище и нямат въздействие върху вътрешната търговия в Съюза или върху международната търговия“.

- 12 Член 12 от посочения регламент е озаглавен „Наименования, символи и обозначения“ и гласи следното:

„1. Защитените наименования за произход и защитените географски указания могат да се използват от всеки оператор, предлагащ на пазара продукт, който отговаря на съответната спецификация.

[...]

3. [...] Означенията „защитено наименование за произход“ или „защитено географско указание“ [...] могат [също] да присъстват върху етикета.

4. Освен това върху етикета може да има също: изображения на географския район на произход по член 5 и текстови, графични или символни препратки към държавата членка и/или региона, на чиято територия е разположен географският район на произход.

[...]“.

- 13 Дял V от същия регламент е озаглавен „Общи разпоредби“ и включва глава IV, която урежда процедурите по подаване на заявление и

регистрация, приложими по-специално към наименованията за произход и към географските указания.

Българското право

Законът за марките и географските означения

- 14 Законът за марките и географските означения (ДВ, бр. 81 от 14 септември 1999 г.) в редакцията му, приложима към спора в главното производство (наричан по-нататък „ЗМГО“), предвижда следното в член 51, алинеи 1—3:

„(1) Под географско означение се разбира наименование за произход и географско указание.

(2) Наименование за произход е наименованието на страна, район или определена местност в тази страна, служещо за означаване на стока, която произхожда от там и чието качество или свойства се дължат предимно или изключително на географската среда, включваща природни и човешки фактори.

(3) Географско указание е наименованието на страна, район или определена местност в тази страна, служещо за означаване на стока, която произхожда от там и притежава качество, известност или друга характеристика, които могат да се отдадат на този географски произход“.

- 15 Член 53, алинеи 1 и 2 от ЗМГО уточнява:

„(1) Правната закрила на географското означение се предоставя чрез регистрацията му в Патентното ведомство.

(2) Правната закрила обхваща забрана за:

1. всяко използване в търговската дейност на географското означение за стоки, които са сходни на стоката, за която е регистрирано, доколкото се експлоатира известността на защитеното означение;
2. неправилно използване или имитиране на географското означение, дори и когато истинският произход на стоката е отбелязан, или използването му в превод или заедно с изрази като „род“, „вид“, „тип“, „имитация“ и други подобни;
3. използване на всяко друго невярно или заблуждаващо указание по отношение на източника, произхода, естеството или съществени качества на стоката, посочено върху опаковката, в рекламни материали или документи, свързани със стоката, което указание може да създаде невярно впечатление относно нейния произход;

4. други действия, които могат да въведат в заблуждение потребителите относно истинския произход на стоката“.
- 16 Съгласно член 76 от ЗМГО:
- „(1) Исковете за нарушение на правата по този закон могат да бъдат:
1. за установяване факта на нарушението;
 2. за преустановяване на нарушението;
 3. за обезщетение за вреди;
 4. за изземване и унищожаване на стоките, предмет на нарушението, както и на средствата за неговото извършване.
- (2) Едновременно с иска по ал. 1 ищецът може да поиска по съдебен ред и:
- [...]
3. разгласяване за сметка на нарушителя на диспозитива на решението на съда в два всекидневника и в часови пояс на телевизионна организация с национално покритие, определени от съда“.
- 17 ЗМГО е отменен на 22 декември 2019 г. (ДВ, бр. 98 от 13 декември 2019 г.).

Преходните и заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на ЗМГО

- 18 Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на ЗМГО (ДВ, бр. 61 от 24 юли 2018 г.) (наричани по-нататък „преходните разпоредби“) предвиждат в параграф 8:
- „(1) Притежателите на права върху регистрирани географски означения за земеделски продукти или храни, които попадат в обхвата на Регламент (ЕС) № 1151/2012, не могат да предявяват иски за нарушения, извършени до влизането в сила на този закон.
- (2) Не се образуват административнонаказателни производства за извършени преди влизането в сила на този закон нарушения на права върху регистрирани географски означения за земеделски продукти или храни, които попадат в обхвата на Регламент [№ 1151/2012]“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 19 На 12 февруари 1999 г. Консервинвест, дружество със седалище и адрес на управление в България, регистрира в Патентното ведомство на Република България (наричано по-нататък „Ведомството“) комбинираната търговска

- марка „К Консервинвест Първомайска лютеница“, с която означава продукта „лютеница“. Освен това на 3 май 2005 г. това дружество регистрира комбинираната марка „Първомайска лютеница Ръченица“, заявена на 15 май 2003 г. за обозначаване на същия продукт. И в двете марки елементите „първомайска лютеница“ са неохраняеми.
- 20 С решение от 3 юли 2013 г. на председателя на Водството на основание ЗМГО, който е в сила към онзи момент, Булконс, дружество със седалище и адрес на управление в България, се регистрира като ползвател на географското указание „Лютеница Първомай“ (наричано по-нататък „спорното географско указание“), обозначаващо продукта „лютеница“, като Първомай е община в България. Заявката за регистрация на това географско указание е подадена от Булконс на 14 март 2013 г.
 - 21 Консервинвест сезира административните съдилища с жалба за отмяна на това решение, с мотива че председателят на Водството не е компетентният орган да регистрира географско указание за селскостопански продукт, тъй като тази регистрация се урежда от Регламент № 1151/2012 и е възможна само на равнище Европейски съюз по предвидената в Регламента процедура. С решение от 12 юли 2017 г. Върховният административен съд (България) отхвърля тази жалба, като приема, че този регламент е неприложим към спора, тъй като оспорваната регистрация няма за цел да се получи предоставяната от него закрила.
 - 22 В допълнение Булконс сезира Софийски градски съд (България), като предявява срещу Консервинвест обективно съединени иски на основание член 76, алинея 1, точки 1—3 във връзка по-специално с член 76, алинея 1, точка 4 и алинея 2, точка 3 от ЗМГО. С тях Булконс иска по-специално: да бъде признато за установено, че с използването на няколко търговски марки, обозначаващи продукта „лютеница“, сред които и посочените в точка 19 от настоящото определение, Консервинвест извършва нарушение на правата му върху спорното географско указание; Консервинвест да бъде осъден да преустанови нарушението и да обезщети ищеца за претърпените вреди в размер на 636 284,16 български лева (около 325 000 EUR), като се постанови и изземване и унищожаване на стоките, предмет на нарушението.
 - 23 С решение от 30 ноември 2017 г. Софийски градски съд отхвърля тези иски с мотива, че те се отнасят до продукт, по отношение на който се прилага пряко Регламент № 1151/2012, и че последният изисква регистрацията на географските означения на селскостопански продукти и храни да се осъществява пред Европейската комисия.
 - 24 Подадената от Булконс въззивна жалба срещу това решение е уважена от Софийски апелативен съд (България) с решение от 28 февруари 2019 г., като са уважени изцяло претенциите на това дружество. Този съд приема, че предявените иски са допустими, тъй като параграф 8, алинея 1 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и

допълнение на ЗМГО не е приложим към спора, с който той е сезиран, а тези искове са и основателни, тъй като ЗМГО и Регламент № 1151/2012 уреждат различни отношения и осигуряват паралелна защита на различни права.

- 25 Консервинвест подава касационна жалба срещу това съдебно решение пред Върховния касационен съд (България), който е и запитващата юрисдикция. Този съд посочва, че трябва да прецени допустимостта на предявените от Булконс претенции и че за тази цел трябва да определи дали спорното географско указание се ползва със закрила съгласно българското законодателство.
- 26 В това отношение той уточнява, че съгласно националното законодателство, когато е регистрирано пред Ведомството, географското указание, включително и за селскостопански продукти и храни, се ползва от национална закрила, която позволява съдебната интервенция по препятстване на неоторизираното му използване от друг правен субект. По отношение на потребителите това географско указание давало гаранции за високо качество на означения продукт и очертавало спецификите му. Освен това то създавало пречка за влошаване на това качество чрез производство, осъществено от нерегистрирани по този ред производители на същия продукт.
- 27 С оглед на развитието на международната правна уредба и на правната уредба на Съюза относно закрилата на географските означения на селскостопанските продукти и храни, чиито качество и уникалност се свързват с определени региони на Съюза, а като се имат предвид и член 9, както и съображения 15 и 24 от Регламент № 1151/2012, запитващата юрисдикция счита, че е възможно на национално равнище да се изключва регистрацията и правната закрила по отношение на тези продукти. Тя обаче приема, че когато спорът е между местни производители на един и същи селскостопански продукт по отношение на географско указание, получило само национална регистрация, и когато се разглеждат нарушения, извършени на територията на същата държава членка, правото на Съюза не изключва изрично нито възможността за регистрация на обхванатите от Регламента селскостопански продукти и храни само на национално ниво, нито възможността за получаване на конкретна закрила само на територията на тази държава членка.
- 28 При тези условия Върховният касационен съд решава да спре производството по делото и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Допуска ли разпоредбата на чл. 9 от [Регламент № 1151/2012] съществуването, извън хипотезите на временна закрила, уредени в същата разпоредба, на национална система за регистрация и закрила на географските указания за селскостопански продукти и храни, обхванати от Регламента, и дава ли възможност на държавите членки да прилагат други,

успоредно действащи норми на национално равнище (подобно на паралелния режим на търговските марки), уреждащи спорове относно осъществени нарушения на правото върху такова географско указание между местни търговци, произвеждащи и реализиращи селскостопански продукти и храни, включени в обхвата на [Регламент № 1151/2012], на територията на държавата членка по регистрацията на географското указание?“.

По преюдициалния въпрос

- 29 Съгласно член 99 от Процедурния правилник на Съда, когато отговорът на преюдициалния въпрос се налага недвусмислено от съдебната практика, Съдът може във всеки един момент да се произнесе с мотивирано определение по предложение на съдията докладчик и след изслушване на генералния адвокат.
- 30 По настоящото дело следва да се приложи тази разпоредба.
- 31 В самото начало следва да се констатира, че макар текстът на поставения въпрос да се отнася само до член 9 от Регламент № 1151/2012, от акта за преюдициално запитване е видно, че запитващата юрисдикция се интересува какъв е обхватът на целия режим за закрила на наименованията за произход и географските указания, предвиден в този регламент.
- 32 Ето защо следва да се приеме, че с въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали Регламент № 1151/2012 следва да се тълкува в смисъл, че не допуска правна уредба на държава членка, която предвижда национален режим за регистрацията и закрила на географски означения на селскостопански продукти и храни, попадащи в приложното поле на този регламент, при положение че тази уредба е предназначена да се прилага само по споровете относно нарушения на предоставяните с тези географски означения права, като тези спорове се водят между търговци от тази държава членка, които произвеждат на нейната територия продуктите, по отношение на които са регистрирани посочените географски означения въз основа на тази правна уредба.
- 33 В това отношение в самото начало е необходимо да се отбележи, че както следва от съображения 13 и 14 от Регламент № 1151/2012, той обединява в единна правна рамка по-специално новите или актуализираните разпоредби на Регламент № 510/2006, както и онези разпоредбите от последния, които се запазват, като Регламент № 1151/2012 замества Регламент № 510/2006. Следователно практиката на Съда относно разпоредбите на Регламент № 510/2006, които по същество са възпроизведени в Регламент № 1151/2012, остава релевантна за тълкуването на еквивалентните разпоредби, съдържащи се в последния регламент. Също така, тъй като самият Регламент № 510/2006 отменя и заменя Регламент (ЕИО) № 2081/92 на Съвета от

14 юли 1992 година за защита на географските указания и наименованията за произход на селскостопанските и хранителни продукти (ОВ L 208, 1992 г., стр. 1), практиката на Съда относно разпоредбите на последния, които по същество са възпроизведени в Регламент № 510/2006 и впоследствие в Регламент № 1151/2012, също остава релевантна за това тълкуване.

- 34 Що се отнася до поставения въпрос, трябва да се отбележи, на първо място, че както следва от съображение 20, първо изречение, от съображение 24 и от член 4 от Регламент № 1151/2012, той има за цел по-специално да осигури единна закрила в Съюза на наименованията за произход и на географските указания, посочени в него, и за тази цел въвежда задължението за регистрация на тези означения на равнището на Съюза, за да могат те да се ползват от закрила във всички държави членки (вж. по аналогия решение от 8 септември 2009 г., *Budějovický Budvar*, C-478/07, EU:C:2009:521, т. 107 и 108).
- 35 Ето защо Регламент № 1151/2012, приет по-специално въз основа на член 43, параграф 2 ДФЕС, представлява инструмент на общата селскостопанска политика, чиято цел по същество е да гарантира на потребителите, че селскостопанските продукти, означени с наименование за произход или с географско указание, което е регистрирано по силата на този регламент, имат определени специфични характеристики поради своя произход от определена географска зона и следователно предоставят гаранция за качество поради своя географски произход с цел да се позволи на селскостопанските оператори, които са направили действителни усилия за подобряване на качеството, да получат в замяна по-високи доходи и да се попречи на трети лица неправомерно да извличат полза от репутацията, свързана с качеството на тези продукти (вж. по аналогия решение от 8 септември 2009 г., *Budějovický Budvar*, C-478/07, EU:C:2009:521, т. 109—111 и цитираната съдебна практика), което по-специално е отразено в съображение 18 и в членове 1 и 4 от този регламент.
- 36 Ако все пак беше допустимо държавите членки да позволяват на своите производители — въз основа на национално субективно право, което може да отговаря на по-малко ограничителни изисквания, отколкото поставените в рамките на посочения регламент за разглежданите продукти — да използват на тяхната национална територия едно от означенията или един от символите, които член 12 от Регламент № 1151/2012 запазва за регистрирано съгласно този регламент наименование за произход или географско указание, би съществувала опасност да не бъде осигурена тази гаранция за качество, която представлява основната функция на наименованията за произход и на географските указания по този регламент, което във вътрешния пазар би могло също така да накърни целта за честна конкуренция между производителите на продукти с тези означения или символи, и по-специално би могло да увреди правата, които трябва да бъдат запазени за производителите, направили действителни усилия за подобряване на качеството, за да могат да използват наименованието за

произход или географско указание, регистрирано въз основа на Регламент № 1151/2012 (вж. по аналогия решение от 8 септември 2009 г., *Budějovický Budvar*, C-478/07, EU:C:2009:521, т. 112).

- 37 Тази опасност от накърняване на основната цел да се осигури качеството на съответните селскостопански продукти е още по-съществена, след като, за разлика от положението при марките, успоредно не е приета никаква мярка на Съюза за хармонизиране на евентуалните национални режими на закрила на наименованията за произход и на географските указания (вж. по аналогия решение от 8 септември 2009 г., *Budějovický Budvar*, C-478/07, EU:C:2009:521, т. 113).
- 38 От това следва да се заключи, че целта на Регламент № 1151/2012 не е да установи наред с националните правила, които могат да продължат съществуването си, допълнителен режим на закрила на квалифицираните наименования за произход и географски указания, тоест наименования за произход и географски указания, които отговарят на критериите, посочени в член 5 от този регламент, а да се предвиди единен и изчерпателен режим на закрила на такива наименования и указания (вж. по аналогия решение от 8 септември 2009 г., *Budějovický Budvar*, C-478/07, EU:C:2009:521, т. 114).
- 39 За изчерпателния характер на режима на закрила на наименованията за произход и на географските указания, предвиден с Регламент № 1151/2012, свидетелства и обстоятелството, че процедурата за регистрация по Регламент № 1151/2012 се основава на разпределение на правомощията между съответната държава членка и Комисията. Това е така, защото в съответствие с процедурите по подаване на заявление и регистрация, предвидени в дял V, глава IV от Регламент № 1151/2012, Комисията може да вземе решение за регистрация на наименование за произход или на географско указание само ако съответната държава членка е подала заявление за тази цел, като такова може да бъде подадено само ако тази държава членка е проверила обосноваността му. Следователно националните процедури за регистрация се включват в процедурата за вземане на решение на равнище на Съюза и представляват съществена част от нея. Те не могат да съществуват извън установения в Съюза режим на закрила (вж. по аналогия решение от 8 септември 2009 г., *Budějovický Budvar*, C-478/07, EU:C:2009:521, т. 116 и 117 и цитираната съдебна практика).
- 40 В този контекст, от една страна, е важно да се отбележи, че член 9 от Регламент № 1151/2012 предвижда по същество, че държавите членки могат да предоставят на своя отговорност временна национална защита до вземането на решение по заявлението за регистрация съгласно този регламент или до оттеглянето на това заявление. Разпоредба с такова естество обаче не би имала никакъв смисъл, ако държавите членки можеха във всеки случай да запазват собствените си режими на закрила на наименованията за произход и на географските указания по смисъла на

Регламент № 1151/2012 и да съвместят съществуването им с този регламент (вж. по аналогия решение от 8 септември 2009 г., *Budějovický Budvar*, C-478/07, EU:C:2009:521, т. 118 и 120).

- 41 От друга страна, противно на становището, поддържано по същество от Булконс пред Съда, обстоятелството, че Регламент № 1151/2012 не възпроизвежда преходния режим, предвиден в член 5, параграф 11 от Регламент № 510/2006 по отношение на Република България и за Румъния след присъединяването им към Съюза по отношение на националните географските указания и националните наименования за произход, съществуващи към датата на присъединяването, по никакъв начин не означава, че Регламент № 1151/2012 преурежда изчерпателния характер на режима на закрила на наименованията за произход и на географските указания, предвиден преди това с Регламент № 510/2006.
- 42 Преходният режим, предвиден в тази разпоредба, по същество възпроизвежда преходния режим, който по-рано е бил предвиден за наименованията за произход и националните географски указания, съществуващи в десетте държави, присъединили се към Съюза на 1 май 2004 г. Той обаче не е бил разглеждан като определящ елемент за изчерпателния характер на предвидения в Регламент № 510/2006 режим на закрила, а само като елемент, потвърждаващ този изчерпателен характер (вж. в този смисъл решение от 8 септември 2009 г., *Budějovický Budvar*, C-478/07, EU:C:2009:521, т. 124—128).
- 43 Всъщност самото естество на установения с Регламент № 510/2006, а преди това и с Регламент № 2081/92 режим на закрила, следствие от неговата цел да осигури единна закрила в Общността на географските означения и по този начин да гарантира честната конкуренция между производителите на продукти с тези означения в полза както на тези производители, така и на потребителите, мотивира Съда да заключи, че Регламент № 510/2006 предвижда единен и изчерпателен режим на закрила на такива означения, като се изключва паралелното съществуване на национални режими за закрила на наименования за произход и на географски указания по смисъла на последния (вж. в този смисъл решение от 8 септември 2009 г., *Budějovický Budvar*, C-478/07, EU:C:2009:521, т. 107—114). Както обаче бе констатирано в точки 34—38 от настоящото определение, що се отнася до предвижданата от него закрила на наименованията за произход и на географските указания за селскостопанските продукти и храни, Регламент № 1151/2012 преследва една и съща цел.
- 44 Следва да се направи изводът, че преходната разпоредба, предвидена в член 5, параграф 11 от Регламент № 510/2006, не е възпроизведена в Регламент № 1151/2012 само поради факта че предвиденият в нея период е изтекъл и че следователно тази разпоредба е напълно безполезна, тъй като след изтичането на този период посочените в нея държави членки са

неограничено задължени да спазват разпоредбите на Регламент № 510/2006, понастоящем възпроизведени в Регламент № 1151/2012.

- 45 В това отношение и като се имат предвид съмненията, изразени от запитващата юрисдикция, както и становището на Булконс, представено пред Съда, следва да се припомни, че съгласно член 288, втора алинея ДФЕС регламент като Регламент № 1151/2012 е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки. Освен това принципът на предимство на правото на Съюза, който прогласява върховенството на това право пред правото на държавите членки, задължава всички институции на държавите членки да осигурят пълното действие на различните норми на правото на Съюза, като правото на държавите членки не може да накърнява признатото действие на тези различни норми на територията на посочените държави (вж. по аналогия решение от 2 април 2020 г., CRPNPAC и Vueling Airlines, C-370/17 и C-37/18, EU:C:2020:260, т. 74 и цитираната съдебна практика).
- 46 За да се гарантира ефективността на всички разпоредби от правото на Съюза, принципът на предимство на това право задължава националните юрисдикции във възможно най-голяма степен да тълкуват вътрешното си право по начин, съответстващ на правото на Съюза (решения от 24 юни 2019 г., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, т. 57 и от 21 октомври 2021 г., ZX (Отстраняване на пороци от обвинителния акт), C-282/20, EU:C:2021:874, т. 39).
- 47 Едва когато се окаже, че за него е невъзможно да тълкува националната правна уредба в съответствие с изискванията на правото на Съюза, националният съд, натоварен с прилагането на разпоредбите от това право, е длъжен да гарантира пълното им действие, като при необходимост сам вземе решение да остави без приложение национална разпоредба, която им противоречи, дори тя да е приета впоследствие, без да е необходимо да иска или да изчаква премахването на тази разпоредба по законодателен или друг конституционен ред (решения от 24 юни 2019 г., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, т. 58 и цитираната съдебна практика, както и от 21 октомври 2021 г., ZX (Отстраняване на пороци от обвинителния акт), C-282/20, EU:C:2021:874, т. 40).
- 48 Затова при невъзможност за съответстващо тълкуване всеки сезиран в рамките на своята компетентност национален съд в качеството си на орган на държава членка е длъжен да не прилага националните разпоредби, противоречащи на разпоредба от правото на Съюза с директен ефект в разглеждания от него спор (вж. в този смисъл решения от 24 юни 2019 г., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, т. 61 и цитираната съдебна практика, както и от 21 октомври 2021 г., ZX (Отстраняване на пороци от обвинителния акт), C-282/20, EU:C:2021:874, т. 41).

- 49 На второ място, що се отнася до режима, който следва да се прилага на пазара на дадена държава членка, следва да се отбележи, че макар Регламент № 1151/2012 да има за цел да предвиди единен и изчерпателен режим на закрила на наименованията за произход и на географските указания за селскостопанските продукти и храните, попадащи в неговото приложно поле, тази изчерпателност допуска прилагането на режим на закрила на географски означения, който излиза извън приложното му поле (вж. по аналогия решение от 8 май 2014 г., *Assica и Kraft Foods Italia*, C-35/13, EU:C:2014:306, т. 28 и цитираната съдебна практика).
- 50 В това отношение от съображение 17 и от член 5, параграфи 1 и 2 от Регламент № 1151/2012 следва, че предвиденият в този регламент режим на закрила на наименованията за произход и на географските указания се ограничава съответно до наименованията за произход на продуктите, по отношение на които съществува пряка връзка между, от една страна, тяхното качество или характеристики и от друга страна, тяхната географска среда на произход, както и до географските указания на продуктите, по отношение на които не съществува определена връзка между, от една страна, определено тяхно качество, репутация или други характеристики и от друга страна, техния географски произход (вж. по аналогия решения от 7 ноември 2000 г., *Warsteiner Brauerei*, C-312/98, EU:C:2000:599, т. 43 и цитираната съдебна практика и от 8 май 2014 г., *Assica и Kraft Foods Italia*, C-35/13, EU:C:2014:306, т. 29).
- 51 Поради това наименованията с географски произход, които служат единствено за да се изтъкне географският произход на даден продукт независимо от особените му характеристики, не попадат в приложното поле на Регламент № 1151/2012, доколкото те се отнасят до наименованията за произход и географските указания (вж. по аналогия решение от 8 май 2014 г., *Assica и Kraft Foods Italia*, C-35/13, EU:C:2014:306, т. 30 и цитираната съдебна практика).
- 52 Следователно режимът на закрила, който при необходимост може да се прилага на пазара на държава членка по отношение на географско означение без регистрация на равнище на Съюза, е този, който е предвиден за географските означения на продукти, при които не съществува определена връзка между характеристиките и географския им произход (решение от 8 май 2014 г., *Assica и Kraft Foods Italia*, C-35/13, EU:C:2014:306, т. 31).
- 53 За да може обаче да се приложи такъв режим, той трябва да съответства на изискванията, наложени от правото на Съюза. В това отношение е необходимо, от една страна, прилагането му да не застрашава постигането на целите на Регламент № 1151/2012. Като се вземе предвид приложното поле на последния, това предполага, че вследствие на закрилата, предоставяна от съответния национален режим, не трябва да се гарантира на потребителите, че ползващите се от тази закрила продукти са с определено качество или характеристика, а единствено че тези продукти са от посочения

географски район. От друга страна, е необходимо това прилагане да не противоречи на разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС относно свободното движение на стоки (вж. в този смисъл решение от 8 май 2014 г., *Assica и Kraft Foods Italia*, C-35/13, EU:C:2014:306, т. 33—35).

- 54 В конкретния случай от акта за преюдициално запитване е видно, че съгласно член 51, алинея 1 от ЗМГО терминът „географско означение“ се отнася както до „наименованията за произход“, така и до „географските указания“ по смисъла на този закон и че съгласно член 51, алинеи 2 и 3 съответно всяко от тези означения е предназначено да се използва за означаване на продукти, за които съществува пряка връзка между, от една страна, тяхното качество, репутация или друга от техните характеристики и от друга страна, техния географски произход. Впрочем текстът на последните две разпоредби по същество съответства съответно на текста на член 5, параграф 1, букви а) и б) и на член 5, параграф 2, букви а) и б) от Регламент № 1151/2012.
- 55 Освен това запитващата юрисдикция уточнява, че географското указание по смисъла на посочения закон предоставя гаранции на потребителите за високо качество на означения продукт, очертава спецификата на продукта и създава пречка пред влошаването на това качеството чрез производство, осъществено от нерегистрирани производители на същия продукт.
- 56 Следователно изглежда, че разглежданите в главното производство географски означения представляват не обикновени географски означения по смисъла на съдебната практика, припомнена в точка 52 от настоящото определение, а квалифицирани географски означения по смисъла на съдебната практика, припомнена в точка 38 от настоящото определение, подобно на наименованията за произход и географските указания, чиято закрила е предвидена в Регламент № 1151/2012, което все пак запитващата юрисдикция е длъжна да провери.
- 57 Освен това от акта за преюдициално запитване, и по-специално от текста на преюдициалния въпрос, следва, че приложното поле на разглежданата в главното производство национална правна уредба обхваща „селскостопанските продукти и храните“, които попадат в приложното поле на Регламент № 1151/2012, както е уточнено в съображение 15 и е посочено в дефинициите по член 2 от него, което впрочем се илюстрира с главното производство, в рамките на което не се спори, че разглежданият продукт попада в приложното поле на този регламент.
- 58 При тези условия и ако не се установи друго при проверките, които следва да извърши запитващата юрисдикция, този национален режим за регистрация и закрила на географски означения за селскостопански продукти и храни, които попадат в приложното поле на Регламент № 1151/2012, не може да съвмести съществуването си с предвидения в този

регламент режим на закрила на наименованията за произход и на географските указания.

- 59 В това отношение обстоятелството, че такъв национален режим на регистрация и на закрила на квалифицирани географски означения е предназначен да се прилага само за да уреди отношенията между търговците от съответната държава членка, които произвеждат на нейна територия стоките, за които тези означения са регистрирани по силата на националната правна уредба, и следователно се прилага само на националния пазар на тази държава членка, не позволява да се приеме, че е допустимо такова съвместно съществуване. Това е така, защото с този режим — доколкото вследствие на неговото прилагане не се гарантира на потребителите, че съответните продукти произхождат от посочената географска област, но им се гарантира и че тези продукти имат определено качество или характеристика — се застрашава постигането на целите на Регламент № 1151/2012. Следователно съгласно съдебната практика, припомнена в точка 53 от настоящото определение, този режим не може да се счита за съответстващ на наложените от правото на Съюза изисквания.
- 60 С оглед на всички изложени съображения на поставения въпрос трябва да се отговори, че Регламент № 1151/2012 следва да се тълкува в смисъл, че не допуска правна уредба на държава членка, която предвижда национален режим за регистрация и закрила на квалифицирани географски означения на селскостопански продукти и храни, попадащи в приложното поле на този регламент, при положение че тази уредба е предназначена да се прилага само по споровете относно нарушения на предоставяните с тези географски означения права, като тези спорове се водят между търговци от тази държава членка, които произвеждат на нейната територия продуктите, по отношение на които са регистрирани посочените географски означения въз основа на тази правна уредба.

По съдебните разноски

- 61 С оглед на обстоятелството, че за страните в главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (десети състав) определи:

Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 година относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни следва да се тълкува в смисъл, че не допуска правна уредба на държава членка, която предвижда

национален режим за регистрация и закрила на квалифицирани географски означения на селскостопански продукти и храни, попадащи в приложното поле на този регламент, при положение че тази уредба е предназначена да се прилага само по споровете относно нарушения на предоставяните с тези географски означения права, като тези спорове се водят между търговци от тази държава членка, които произвеждат на нейната територия продуктите, по отношение на които са регистрирани посочените географски означения въз основа на тази правна уредба.

Съставено в Люксембург на 9 февруари 2022 година

Секретар

Председател на десети състав

A. Calot Escobar

I. Jarukaitis



